

Περιεχόμενα

<i>Πρόλογος</i>	19
-----------------------	----

ΠΡΩΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΑ ΜΕΤΑΚΟΣΜΙΑ ΤΩΝ ΚΟΛΑΣΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Φιλοσοφία της ξενιτειάς. Στοιχείωση και μεθοδολογία	27
--	----

1. Η αυτοβιογραφική στροφή: Βιώματα
και διαβάσματα .....
2. Η αυτοβιογραφική εσωτερική μορφή .....
3. Αυτοβιογραφία και φιλοσοφία της ιστορίας .....
4. Φιλοσοφία της ξενιτειάς: θεωρία της μεθόδου .....
- 4α. Το λεξιλόγιο (της τοπικότητας) της ξενιτειάς .....
- 4β. Η ερμηνευτική (της επικοινωνίας) της ξενιτειάς ..
- 4γ. Η μεταφορολογία (της ιστορικότητας)
της ξενιτειάς .....

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Η εμπειρία της ξενιτειάς	45
--	----

5. Η αυτοβιογραφική εμπειρία της ξενιτειάς .....
6. Ο μετακόσμος βίος ως μετάληψη .....
7. Πατρίδα και ξενιτιά .....
8. Περί φυγής: Η παγίδα του ενδιάμεσου χώρου .....
9. Περί παραμονής: Τα τείχη του μετακόσμου .....
10. Ο νόστος και η ορμή του θανάτου .....

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Η θεώρηση της ξενιτειάς	75
11. Η «διαλεκτική εικόνα» της ξενιτειάς	75
12. Αυτοβιογραφική και ιστορικοφιλοσοφική θεώρηση της ξενιτειάς	77
13. Η εκνομίκευση της ξενιτειάς. Η προϊόκα των ανθρώπινων δικαιωμάτων	80
13α. Το διακρατικό μετακόσμιο	81
14. Ο άνθρωπος ως η τελευταία πηγή πάσης κυριαρχίας ..	82
14α. Τα ανθρώπινα δικαιώματα θέσει και όχι φύσει ..	83
14β. Ο ξένος ως «legibus absolutus»	84
15. Η διαλεκτική του ξένου και του ντόπιου	85
16. Η ανατομία της ξενιτειάς	90
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Η σύγκρουση από τα παλιά: Τοπικισμός εναντίον κοσμοπολιτισμού	95
17. Η πολιτική ως διαχειρίστρια της ξενιτειάς	95
18. Ο ξενιτεμένος και τα ανθρώπινα δικαιώματά του	97
18α. Η γύμνια του ξενιτεμένου	97
18β. Οι φίλοι και οι εχθροί του: Εθνικισμός έναντι ανθρωπισμού	99
18γ. Η ιδεολογία των ανθρώπινων δικαιωμάτων	100
19. Κοντραμπατζήδες και φιλανθρωπιστές	102
19α. Η Οδύσσεια προς και από την Ιθάκη	102
19β. Εθνικισμός έναντι ανθρωπισμού: Η σύγκρουση δύο πολιτικών θρησκειών	103
19γ. Κοντραμπατζήδες, φιλανθρωπιστές και η σκηνοθεσία των ΜΚΟ	105
20. Η ξενιτιά παράγει εθνικιστές ή ανθρωπιστές;	107
20α. Ο Hölderlin και η ελεύθερη χρήση του δικού μου	107
20β. Η ελεύθερη χρήση του δικού μας σε Έλληνες και Τούρκους της Γερμανίας	110

20γ.	Η ελεύθερη χρήση του δικού μου στη διασπορά και η ανελεύθερη χρήση του στους ντόπιους	112
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Η ξενιτειά της παγκοσμιοποίησης		
21.	Η ξενιτειά στον αιώνα της παγκοσμιοποίησης	115
21α.	Η ξενιτειά, η μεταφορά και οι μεταλήψεις της . . .	115
21β.	Η ξενιτειά στον αιώνα της παγκοσμιοποίησης . .	117
21γ.	Οι νομάδες της παγκοσμιοποίησης	118
21δ.	Ακηδία, το πάθος της ευρωπαϊκής ψυχής	119
21ε.	Η στέρηση και η συνήθεια	120
21στ.	Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η αλλαγή της εικόνας της ξενιτειάς	121
22.	Η «οδύσσεια» ηθική	123
22α.	Η προπολιτική ηθική	123
22β.	Ο υπερβατολογικός εγωισμός του ξενιτεμένου . .	125
22γ.	Η πολυτροπία και η φρονιμάδα	127
23.	Η ανοικιότητα του οικείου	129
23α.	Η ξενιτειά αρχίζει ήδη από το σπίτι	129
23β.	Η τρέλα της ξενιτειάς	130
23γ.	Η στωική μάξιμα του προενδημείν	131
23δ.	Η συμφεροντολογική παρεπιδημία	133
23ε.	Η άπατρις πατρίδα	134
24.	Η οικείωσις του αλλότριου	136
24α.	Οντολογική και αυτοβιογραφική ταυτότητα . . .	136
24β.	Το υποσυνείδητο και οι αρετές του μετανάστη . .	138
24γ.	Η ελεύθερη χρήση του δικού μου	140
25.	Το ξενιτεμένο Εγώ ως σκηνή ενός αξιακού δράματος . .	142
25α.	Η «ελεύθερη χρήση του δικού μου» ως φιλοσοφικό και πολιτισμικό ιδανικό	142
25β.	Η «ελεύθερη χρήση του δικού μου» ως κατηγορική προσταγή και λύτρωση του μετανάστη	143

25γ.	Η σύγκρουση ανατολίτικης οικογένειας και δυτικού κράτους	145
25δ.	Το παλιό Es: Το υποσυνείδητο και το νέο Υπερεγώ	146
26.	Η ξενιτειά ως «χωνευτήρι» και ως καθαρτήριο: Η κάθαρση του δράματος	148
26α.	Η ξενιτειά ως «χωνευτήρι». Ο Οδυσσέας ως άγαλμα στον ποταμό Ρουρ	148
26β.	Η ξενιτειά ως δοκιμασία	150
26γ.	Η ξενιτειά ως καθαρτήριο	151
27.	Έλληνες και Τούρκοι στο «χωνευτήρι» της ξενιτειάς ..	155
28.	Η αναβολή του νόστου	158
28α.	Η λαχτάρα και ο φόβος της επιστροφής	158
28β.	Ο γνωστικιστικός μύθος του νόστου	160
28γ.	Η χριστιανική εκδοχή του νόστου	161
28δ.	Η ιστορικο-φιλοσοφική εκδοχή του νόστου	161
29.	Πώς η «διασπορά» μετατρέπει τον νόστο σε τουριστικό ταξίδι	163
30.	Η ανεσιτότητα: Ξενιτειά χωρίς νόστο (απατριδοσύνη)	165
30α.	Ο άγνωστος Θεός του καπιταλισμού	166
30β.	Η ξενιτειά γίνεται καθολική	169
30γ.	Ο ξενιτεμένος ως ο κατεξοχόν λάτρης της καπιταλιστικής θρησκείας	170

ΔΕΥΤΕΡΟ ΒΙΒΛΙΟ

Ο ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΩΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Ο Οδυσσέας ως αυτοβιογραφικός	
σωσίας μου	177
1. Θέμα, είδος του λόγου και τίτλος	177
2. Ο Οδυσσέας ως μετανάστης	181
3. Οι τρεις σταθμοί της ξενιτειάς	187

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Ο Οδυσσέας στο ταξίδι της μετανάστευσης	193
4. Ο Οδυσσέας ψυχαναλύμενος	193
5. Η ψυχοπαθολογία του Οδυσσέα μας	199
6. Τα πάθη της ψυχής και η ξενιτειά	204
6α. Ο διχασμός του Οδυσσέα μας	204
6β. Η Οδύσσεια του παιδιού και το Pastorale: ειδύλλιο του	206
6γ. Η σχιζοφρένεια του ξενιτεμένου	208
7. Η διπλή ζωή του Οδυσσέα	209
7α. Το «οδύσσειο» ταξίδι και η συνοδεία των παθών ..	209
7β. Μελαγχολία άλλοτε και τώρα	210
7γ. Η καλή και η κακή πλευρά της νοσταλγίας	211
7δ. Μίμηση και επιθετικότητα: Παραλλαγή και αυταπάρνηση	213
7ε. Η υγιής και η αρρωστημένη «σχιζοφρένεια»	215
7στ. Οι συμπληγάδες της μελαγχολίας και της σχιζοφρένειας	218
7ζ. Λαχτάρα και νοσταλγία: Έρωτας και θάνατος	219
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Ο Οδυσσέας και ο διχασμός του πολιτικού σώματος. Οι πολιτικοθητικές αντινομίες της ξενιτειάς	221
8. Η ξενιτειά ως ανηθικότητα: Η διαμάχη της εμπειρικής και της ιδεατής πολιτείας	221
9. Η ξενιτειά και η διαμάχη των κοινοταριστών και των οικουμενιστών	226
10. Οι εχθροί και οι φίλοι του Οδυσσέα	229
11. Ο Οδυσσέας κατηχούμενος	234
11α. Φιλοσοφία της θρησκείας άλλοτε και τώρα	234
11β. Η πολιτική θρησκεία των αξιών ως υποκατάστατο της ιδιωτικοποιημένης θρησκείας	235

11γ. Ο ιστορικός Οδυσσέας ως «αναρχικό» πρότυπο	237
11δ. Η μήση του ελληνορθόδοξου Οδυσσέα στην πολιτική θρησκεία των αξιών	239
11ε. Το κατηχητικό συνεπάγεται μια «μεταξίωση» των οδυσσειακών αξιών	242
11στ. Ο Οδυσσέας μας συμφιλιώνει πατριωτισμό και κοσμοπολιτισμό	244
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Το μεταξύ της ξενιτειάς και τα ταξίδια του Οδυσσέα	247
12. Ο Οδυσσέας και το ταξίδι σε μια άλλη χώρα: Η μεταφυσική ακύρωση της ξενιτειάς	248
13. Ο Οδυσσέας και το ταξίδι στον ουρανό. Η μεταφυσική αξιοποίηση της ξενιτειάς	258
14. Οδυσσέας και το ταξίδι στη μελλοντική ουτοπία. Ο μαρξιστικός γνωστικισμός της αποξένωσης και της ξενιτειάς	264
15. Ο Οδυσσέας και το ταξίδι στο πουθενά. Emigration, αποξένωση και ανεσιτότητα στον Heidegger	270
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Ο Οδυσσέας και τα τείχη του παραδείσου: Υπαρξιακά, πολιτειακά, θεία σύνορα	281
16. Ο δούρειος ίππος του Οδυσσέα και τα κανόνια της Μοραλίνης	281
16α. Ο δούρειος ίππος του Οδυσσέα	281
16β. Ευρώπη: Μονοπάτια προς την ουτοπία	282
17. Ο Οδυσσέας αλήτης. Η κατάλυση των συνόρων	283
18. Ο Οδυσσέας ακρίτας. Η κατάλυση των υπαρξιακών, πολιτειακών και θεϊκών συνόρων	288
19. Ο Οδυσσέας, πολύνοος και αλλιώτικός άλλος. Η ουτοπία της συνεννόησης	294

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: Έρως και θάνατος. Οι δυο καπετάνιοι της <i>Οδύσσειας</i>	299
20. Το ταξίδι του Οδυσσέα. Focus imaginarius της ξενιτειάς	299
20α. Η λογική της συζήτησης για την ξενιτειά	300
21. Έρως και πολιτική και το συλλογικό φαντασιακό του έθνους	302
22. Έρως και ξενιτειά: Ο φαντασιακός σχηματισμός των «προ-κατα-λήψεων της αίσθησης» του ξένου	307
23. Πάθος, ήθος, λόγος του Οδυσσέα. Η οριοθέτηση της ξενιτειάς	313
24. Τα «ψηφιακά μετακόσμια» του Οδυσσέα. Η αναθεώρηση της ξενιτειάς	318
25. Η ξενιτειά ως «κρανίου τόπος». Ο βιολογικός και ο πνευματικός θάνατος του Οδυσσέα	322
26. Η απομυθοποίηση της ξενιτειάς και η μετάληψη της <i>Οδύσσειας</i>	329
27. Η επική ολότητα στην ομηρική και εγελιανή <i>Οδύσεια</i>	335

ΤΡΙΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΞΕΝΙΤΕΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Το πρωτοκείμενο	347
1. Το Logbuch: Ημερολόγιο καπετάνιου της ξενιτειάς	347
2. Η φιλοσοφία της ξενιτειάς	352
3. Η ψυχοπαθολογία της ξενιτειάς (υποκειμενικό πνεύμα)	356
4. Η ηθική της ξενιτειάς (αντικειμενικό πνεύμα)	363
5. Η μεταφυσική της ξενιτειάς (απόλυτο πνεύμα)	368
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Προσθήκη στο πρωτοκείμενο	379
6. Προσθήκη με αναφορά στον Freud	379
7. Προσθήκη με αναφορά στον Sartre	386

8. Τυπική και ουσιαστική ενσωμάτωση	398
9. Εργάτες εν φιλοξενία	403
10. Ξενιτεία και κοινωνική αποξένωση	409
11. Η έννοια της πατρίδας έχει πολλές σημασίες (άρα και εκείνη της ξενιτειάς)	413
12. Η ξενιτεία ως πολιτικό πρόβλημα	418
13. Τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι ιδεολογικές ρίζες της ξενιτειάς	422
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Η προσθήκη για τον Heidegger	429
14. Προσθήκη με αναφορά στον Heidegger	429
15. Το γλωσσικό πρόβλημα της ξενιτειάς	442
16. Το εργασιακό πρόβλημα της ξενιτειάς	452
17. Η ανεργία ως «θανάσιμο αμάρτημα»	458
18. Το τεχνολογικό πρόβλημα της ξενιτειάς	466
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Η προσθήκη για τον Nietzsche	477
19. Προσθήκη με αναφορά στον Nietzsche	477
20. Η φιλοσοφική Οδύσσεια στον Nietzsche	485
21. Ο ελληνισμός ως σχέδιο της νεωτερικότητας	499
22. Η φιλοσοφία του τραγικού: Nietzsche έναντι Αριστοτέλη	509
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Η προσθήκη για τον Adorno	527
23. Προσθήκη με αναφορά στον Adorno	527
24. Η λυρική της φυγής	533
25. Η δραματικότητα της παραμονής	541
26. Η επικότητα της επιστροφής	552
27. Οδύσσεια άλλοτε και τώρα	567
28. Τελική προσθήκη με αναφορά στον Καζαντζάκη	574
<i>Επίλογος</i>	577
<i>Ευχαριστίες</i>	580
<i>Βιβλιογραφία</i>	581